

ᐃᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᐅᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᐅᑦᑦᑦᑦᑦᑦ

NUTAQQANUT INULRAMIRNULLU
UQAQTIKHAANIK

REPRÉSENTANT DE
L'ENFANCE ET DE LA JEUNESSE

REPRESENTATIVE FOR
CHILDREN AND YOUTH

Titiqivikkut Quiquta 488, Iqaluit, Nunavut, X0A 0H0 | 867-975-5090 (1-855-449-8118) | contact@rcynu.ca | www.rcynu.ca

Katimaqatauyuq hapkununga Kivgaqtuiyuq Nutaqqanut Inulgammiitlu Havagvianin hivuanu ukuat Tikuahtauhimayunun Katimayit talvuuna Maligaliurnikkut

Angmaqtirutikkut Uqagauyut hapkununga Kivgaqtuiyuq Nutaqqanut Inulgammiitlu Hikutirvia 27, 2019

Quana, Ikhivautaaqtuq ublaakkut. Atira Jane Bates havaktiuyunga hapkununga Kivgaqtuiyuq Nutaqqanut Inulgammiitlu uvanga Taaqhivaliavia 22, 2019min. Ilauyut uvamnun ublumi ukua Lynn Matte, aulapkaiyi nutaqqanun inulramingnunlu uqaqtiliqtuinikkut kivgaqtuqtut Katie Didham, havagvipta angayukhiq auladjutinun ihivriuqti/naunaiyaiyit. Quviahuktunga hamaniinama hivungni uqautigiyaangani pitquidjutit tapkua havagvikput ilihimayait hivumuuqtuilugit mikhaanun ihuaqhaidjutikhat haffumunga *Ilinniaqtuliyiyit Maligaaun* uvani Maligami 25.

Ilihaqtidjutit inulramingnun inungnun ilihaqtulugit ayuiqhimayatik uvalu ilihimayatik kingulirnun. Inulramiup ilihaidjutait atuqtauyut amigaituni humili: aihimavingni, nunallaani, iliharvingnilu. Ihumayunga hamani ublumi angiqatigiiktut tapkua ilihangniq – amigaituni, amigaitut qanuriniit – iihuaqtut pivallianirmun inulramiit inuit aulayut inuit tapkua angiklivaliyut ikayuliqlutik inmingnik, ilatik nunallaatiklu.

Kivgaqtuiyuq Nutaqqanut Inulgammiitlu havagviat inmikuuqtuq Havagviat hapkunani Maligaliurvingmi Nunavunmi. Munariyauraluaqhuni hapkununga IKavamatkunin Nunavunmi tunihilutik nakuutqiatigut kivgaqtuutunik taminun Nunavunmiunun, munariyakhait haffuma Kivgaqtuiyuq Nutaqqanut Inulgammiitlu havagviat inmikuuqtuq Havagviat pihimalugit Kavamatkut Nunavunmi kivagaqtuutait inulramingnun inungnun nakuutqiyayukhat nutaqqanun, inulramingnun, ilainunlu Nunavunmi kitut ihariagiyait inmi. Havagvikput tunihiyuq uqautigiyamingnik Maligatigut, maliruagahanun, pinahuarutinun kivgaqtuutinunlu inulramingnun inungnun, taimaali huuq nangiqtungu hivunirni ublumi.

Ilituriapkaiyumayugut ikayuqtavullu Havagvia Uqauhikkut Kamisinap tuyuqhimayaa tughiqtauyuq ihuaqhaidjutikhaq haffumunga *Inuit Uqauhiitigut Tamaqtailinikkut Maligaaq*. Mighaanun *Ilinniaqtuliyiyit Maligaa* tuyuqhimayavut piqaqtuq nainik pitquidjutinik. Attatutit pitquidjutit havaktauhimayut nkuutqiatigut ihumagiyaitigut inulramiit inuit Nunavunmi uvalu hivunianunlu Nunavut, tamainun, ihumagiblugit. Amigaitut pitquidjutivut pihimayut hamanga United Nationsnin *Katimaqyuarutainik hapkununga Pilaarutainin Nuqaqaat*, kitut naunaiyaqhimayut

tamainun pilaarutainun inulramiit inuit. Pilaarutit hunat nutaqqat unulramiillu pihimayakhait, imaatun qayangnaitumik imainarmik niuqagahamik uvalu niqidjariktunik niqinik, hunanik hulilukaarutikhanik, ilihariaqtungniq uvalu ilihaqtitalutik inmi uqauhirmingnik, taimaalu tapkua nutaqqat, inulramiit, ilatik piquaqlutik ihariagiyamingnik nakuuyumik piyakhagariangini inuuhirmingni.

Ukua United Nationskut *Katimaqyuarutait hapkununga Pilaarutainun Nunataqqat* Maligatigut pidjutiqaqtut nunaqyuakkut angirutinun tapkua Kanatap atiliuqtait 20nguliqtut ukiut. Humi Kanatap atiliuqtaat una United Nationskut *CKatimaqyuarutait hapkununga Pilaarutainun Nutaqqat*, Kanata itquumayumik uqariiqtut pihimalugit tapkua tamaita inulramiit inuit uvalu inmi ilatik avatiini nunaqyuap, ilauyut Nunavut, piyaalirniaqtut tamainun hunanik uqaqtauhimayut uvani United Nationskut *Katimaqyuarutaini Pilaarutaitigut Nunataqqat*.

Attauhiq kivgaqtuut uqaqtauhimayut uvani United Nationskut *Katimaqyuarutaini Pilaarutaitigut Nunataqqat*, pidjutaa nutaqqat pilaarutait iliharnirmun. Inulramiup inuup iliharnikhait aghuungnaqtut, tapkua piluaqtauyuk malruk pilaarutik, ataani ukua United Nationskut *Katimaqyuarutaini Pilaarutaitigut Nunataqqat*.

Hivuliq – tamaita inulramiit inuit pilaarutiqaqtut aadjikiingnikkut iliharnirmik uvalu aghuuhayaulutik ilihariaqtuqlutik anginiqharmun puqtuniinik.

Unalu tugliq – inulramiup inuup iliharnirit ikayuutiginaqtait pivallianirmun inmi ayuitamingnik uvalu piyaaqtamingnik. Ikayuutauniaqtuq inuuyamingnik ihumaalungnaitumik, munarilugu avatiktik, uvalu pittiaqlutik aalanun inungnun.

United Nationskut *Katimaqyuarutaini Pilaarutaitigut Nunataqqat* aghuungnaqtut tamainun inulramingnun inungnun tapkua hivuliuyuq pitquidjut ilaulugu uvani *Ilinniaqtuliqinikkut Malgiaani*, uvalu quviahuktugut ilaliutingman haffumunga Maligamun 25mi.

Hitamat pitquidjutit havaktauyut titiraqhimayuni, havaktauhimayut ikayuutikhat inulramiit inuit pilaarutait tunihilutik inmi ihumagiyamingnik, tapkua uqautiginiikkut, angirutikkut, havaqatigiingnikkut havaklugit nakuutqiatigut ihumaliurutit havaqatigiiktumik.

Avatqtuq 20 ukiut ilihariaqturama. Itqaumanahuarniaqtara, kihimi itqaumaluangitara qanurinmangaat ilihaqtiuluni ublumi, qaritayaqaliramik, iphonesnik, qaritauliqtutinik, uvalu qaritauyakkut alianaiguhungnirmik. Ilihimaginapku, ihumayunga apirilugit kitkut ilihimayut, kinali hivulirmik-atuqhimayumik, taimaali apiqhuqhugit inulramiit inuit uqautigiyakhainik aghuungnaqtuq. Una pidjutaungituq tapkua inulramiit inuit ihumaliuqtut; pihimayuq naunaiyautaa uvagut, iningnirit, apiriyakhavut uqaqtaghainik inmi ihumagiyatik nakuutqiatigut ihumaliuriatingnik kivgaqtuqlugit. Tamainun, aghuuhayatka katimayiit ihumagilugit quyaginaq ihumagiyait inulramiit Nunavunmi uvani Maligami, una *Ilinniaqtuliqiyit Maligaat*, anginiqhakkut pidjutigiyaangani inmingnun.

Una ihumagiblugu, pitquidjut tugliq pihimayuuq apiqhuut uqagahainik ilihaqtut kingliit uvalu tadjamin piyaangani havaklugu Maligaq, maliguarahaq, uvalu havauhikhait tapkua ihuatqiakkut ilihaqtut kitut atuqtut iliharnirup auladjutainik..

Imaalu, pitquidjut pingahua ihumaliurutauyuuq tapkua ilihaqtut iliharuititaulaktut uvaluuniin iliharuiqtitauyut ilauyukhat ihumaliurutaunin, ilihaqtut ukiuqaraluaqtilugit ataani 16nik ukiunik. Una piyakhainaungituq inulramingnun inungnun munarilugit inmi hulidjutitik, ilaudjutikhaat havauhianun ihuinaarutinun inmi hulidjutimingnik uvalu ilitaamingnik ihuinaarutimingnun.

Pitquyauyuuq hitamani pitquiyuuq tapkua ilihaqtut tikuaqtauhimayut niruaqtauyut ilauyukhat Ilinniaqtuliyiyit Katimayiinun tuniyaulutik niruarnirmik uvalu quviahuktugut una pitquyauyuuq piyaungman tukhiqtauyunun ihuaqhiajutikhaat.

Pitquyauyuuq talimani aghuuqhaidjutauyuuq pivallianirmun nutarannuat ilihalihaaqtut ilihautikhait pinahuarutait avatiini aviktuqhimayup. Nunallaani humi Ilinniaqtuliyiyit Katimayit piqangitut haffumingaIn nutarannuat ilihalihaaqtut ilihautikhait pinahuarutait, ukua Havagviat Ilinniaqtuliyiyit munaqhiyukhat havaklugit. Una pitquidjut hivumut ikayuutauyuuq nutaqqap pilaarutaanun iliharnirmun.

Pitquyauyuuq siksia hivuliuyukhaq inulramiit Inuit ilihartinguqlutik ayuittiarnikkut ikayuutikhat havagvingmun piyaangini piyakhatik ataani Titiraqhimayumi 23 haffumani Nunavut Aangirutaani, imaalu ikayuqlugit havagviup ilihartitiyaangini, havaktughaqhuqlutik, pihimalugilu Inuktut uqayuktut ilihaiyit. Ilihaqtitilutik iliharvingni ilihaidjutinik Inuktut ikayuutauniaqtut nutaqqap pilaarutainun atuliqlugit inmi pitquhitik uvalu uqauhitik. KInguvaruumidjutit Inuktut uqayuktut ilihaiyit qayangnautiqtaqtut tamaqpalianirmun Inuktut.

Pitquyauyuuq saivaa aghuuqhaiyuuq Havagvainun Ilinniaqtuliyiyit naunaiyaqlugit ilait tainirit atuqtauyut uvani *Ilinniaqtuliyiyit Maligaani* kangiqhittiaginirmun taimaali hunat kangiqhidjutait attauhirmun, aalauniaqtuuq naunaiyautaa aalamun. Uuktuutigilugu, pitquyavut tapkua ihumagiyauyut "ilauqaitigiingnirmun iliharniq" naunaiyaqtauluni. Hapkununga Havagviat Nutaqqanut Inulramirnullu Uqaqtikhaanik "ilauqaitiingnikkut iliharniq" naunaiyautaa tungahuktitiniq tamainun inulramirnun inungnun qanuqlu hunat iliharitauyut pihimayukhat ilihaqtut ilitaarniitigut. Pitquyavullu ukua "iliharvingni ikayuqtut" naunaiyaqtauluni taimaali, inulramiit inuit uvalu ilatiklu iliruripkaqtaulutik hunat iliharviit ikayuutait piinarialgit uvalu qanuqtut piyaangini.

Pitquyauyuni iinmi uvagut aghuuqhayavut ukua Havagviat Ilinniaqtuliyiyit ilitarilugit uvalu ikayuqlugit inulramiit uvani *Ilinniaqtuliyiyit Maligaani*. Inulramiq inukt ataani ukiuqaqtuuq 19min tapkua inulraminguqtuuq uvalu kangiqhimayut ihumaliuqlutik inmikkut. Qakugunguraangat, inulramiit inuit piyariaqaqtut angirutikkut ihumaliurutinun inmingnik. Uvani Maligami 36mi, una *Ihumaliqinikkut Maligaq*, inulramiit angirutilutik inmingnik, humi ihumaliurutit mikhaanun inmi aanniaqtailinikkut munaridjutit piyariaqaqtut ikayuqtauhimaitumik angayuqaamingnit munaqtimingninluuniin. Imaalu, tamaita maligahat aviktuqhimayumun nalaumayukhat, ukua Havagviat Aanniaqtailinikkut ilitarilugit inulramiit ukualu Havagviat Ilinniaqtuliyiyit.

Kinguliq pitquidjut, piqyauyuq nain, aghuuqhayait Havagviat Ilinniaqtuliyit pihimalugit attauhiugaluq iluaniituaq unalu ayuqituinikkut pinahuarut ilihaiyunun iniqtauluni hivuani havaliqtinagit, piyariaqaqtuq iniqtiqlugit ilihaidjutit hivulirmik ukiumi. Una pitqyauyuq nailaaqtitiyuq tadjamin kikliit malrungnin ukiunik ukiurmun attauhirmun, piyaangini nutaat ilihaiyit upalungaiyariiqut uvalu iliturittiaqhimalutik, qilamivyak.

Avatqumayuni ikitut ukiut, havaktit hapkunani Havagviat Nutaqqanut Inulramirnullu Uqaqtikhaanik nan'ngaruhuktut havaqatigiblugit amigaitut inunlramiit inuit uvalu ilailu avatiini aviktuqhimayup, ilauyut havaliqhugit 80nik ihumaaluutinik ilaayunun Havagvianun Ilinniaqtuliyit. Aghuungnaqtuq havagvikput ilitarilugit ilitarilugillu hapinginirit tautuktait ihaangnikkut uvaptingnun, qiniqhiayut ikayuqtighamingnik, ukpiriblutallu inmi unipkaarmingnik.

Ighivautalik, qaritiyatka hapkua pitquidjutit hivumut ukpirnikkut havaqatigiingnirmun attauhirmun pidjutaayunun uvalu ihumaliurutinun uqautigiblugit uvalu angiqatigiingnikkut. Tung'ngagiyatka katimayiit apighuutikhait.